

Domstoladministrasjonen (Norweski Zarząd Sądownictwa)
Politiet (Policja)

www.domstol.no
www.politi.no

DO OSÓB, KTÓRE BĘDĄ ZEZNAWAĆ W SĄDZIE W CHARAKTERZE ŚWIADKÓW W SPRAWIE KARNEJ

PRZED STAWIENIEM SIĘ W SĄDZIE

- Świadkowie są bardzo ważni dla zachowania porządku prawnego w społeczeństwie.
- Jeżeli policja lub obrońca dojdzie do wniosku, że niezbędne jest, aby Pan/ Pani stawił/-a się w sądzie i złożył/-a zeznanie, to zostanie Pan/ Pani pisemnie wezwany/-a na świadka. Wezwanie takie nazywa się wezwaniem sądowym („stevning»).
- Może Pan/ Pani z własnej inicjatywy skontaktować się z sądem na kilka dni naprzód i poprosić o pokazanie Panu/ Pani sali sądowej, w której będzie Pan/ Pani składać zeznanie, aby mógł/-a Pan/ Pani zaznajomić się z tym miejscem.
- Ma Pan/ Pani obowiązek stawić się, jeżeli został/-a Pan/ Pani wezwany/-a na świadka. Jeżeli nie stawi się Pan/ Pani dobrowolnie, ryzykuje Pan/ Pani, że policja może przyjechać po Pana/ Panią i zawieźć Pana/ Panią do sądu pod przymusem. Sąd może również wymierzyć grzywnę świadkom, którzy nie stawili się w sądzie.
- Jeżeli jest Pan/ Pani chory/-a i uważa Pan/ Pani, że nie może Pan/ Pani stawić się w sądzie, to sąd może zwolnić Pana/ Panią z obowiązku stawienia się, ale choroba musi być udokumentowana zwolnieniem lekarskim. To sąd, a nie lekarz decyduje, czy musi Pan/ Pani stawić się w sądzie.
- Przed przyjściem na rozprawę sądową dobrze jest przemyśleć bieg wydarzeń, na temat których będzie Pan/ Pani składać zeznanie. Może Pan/ Pani odświeżyć sobie wspomnienia przeglądając notatki lub zdjęcia itp. dotyczące tego zdarzenia, o ile ma Pan/ Pani takie materiały.
- W wielu sądach ustanowiono system pomocy świadkom, obejmujący między innymi udzielanie im praktycznych rad przed złożeniem zeznania. Jeżeli taki system istnieje w sądzie, w którym ma Pan/ Pani zeznawać, to otrzyma Pan/ Pani informacje o tym, kiedy policja zawiadzi Pana/ Panią na rozprawę w charakterze świadka.

ORGANIZACJA ROZPRAWY

- Każda sprawa sądowa jest rozpatrywana przez trzech sędziów. Sędzia prowadzący rozprawę to przewodniczący składu sędziowskiego. Nazywany jest on często administratorem rozprawy i siedzi on pośrodku za stołem sędziowskim. Jest on/ ona prawnikiem. Dwaj pozostali sędziowie są ławnikami. Osoby pełniące funkcję ławników są wybierane drogą losowania, z grupy osób mianowanych przez zarząd gminy do pełnienia takiej służby społecznej.
- Po lewej stronie pulpitu dla świadka siedzi oskarżyciel publiczny. Oskarżyciel publiczny reprezentuje władze państwowe i jest on pracownikiem organów ścigania karnego, jako adwokat policyjny lub prokurator. Oskarżony stawia się razem ze swoim obrońcą i siedzi na prawo od pulpitu dla świadka.
- Musi Pan/ Pani stawić się punktualnie na ustaloną godzinę i zgłosić się w recepcji po przyjściu.
- Rozprawa będzie już w toku kiedy wejdzie Pan/ Pani na salę sądową w celu złożenia zeznania. W wezwaniu na rozprawę podano, w której sali sądowej ma Pan/ Pani się stawić. Musi Pan/ Pani poczekać w pokoju dla świadków przy właściwej sali sądowej, lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie do chwili, kiedy ktoś po Pana/ Panią przyjdzie.

ŚWIADEK MA OBOWIĄZEK ZŁOŻENIA ZEZNAŃ

Osoba wezwana w charakterze świadka ma obowiązek złożenia zeznań w sądzie. W pewnych przypadkach świadek może jednak zostać zwolniony z obowiązku złożenia zeznań. Dotyczy to świadków blisko spokrewnionych z oskarżonym, oraz świadków, których poproszono o odpowiedź na pytania, które mogą doprowadzić do ukarania samego świadka. Sędzia ma zapewnić, że zasady zwalniania z obowiązku złożenia zeznań są przestrzegane.

PRZEBIEG ROZPRAWY SĄDOWEJ

- Zanim złoży Pan/ Pani zeznanie, oskarżyciel publiczny wygłosi swoją mowę oskarżycielską, w której przedstawi on sprawę tak, jak widzi ją policja. Oskarżony/-a również złożył/-a już swoje zeznanie i odpowiedział/-a on/ ona na pytania sędziego, oskarżyciela publicznego i obrońcy.

- Nie usłyszy Pan/ Pani więc zeznania oskarżonego/ oskarżonej. Jest to uzasadnione tym, aby zeznawał/-a Pan/ Pani nie będąc pod wpływem tego, co wyszło na jaw podczas rozprawy.
- Nie jest pewne, że wejdzie Pan/ Pani na salę sądową dokładnie o tej godzinie, na którą Pana/ Panią wezwano. Zależy to od tego, jak szybko oskarżony/-a i ewentualnie inni świadkowie złożą swoje zeznania. Należy być przygotowanym/-ą na czekanie.
- Oskarżyciel publiczny przyjdzie po Pana/ Panią na korytarz lub do pokoju świadków, kiedy przyjdzie Pana/ Pani kolej do złożenia zeznań.
- Kiedy wejdzie Pan/ Pani na salę sądową, sędzia wskaże Panu/ Pani miejsce przy pulpicie dla świadka, pośrodku sali sądowej. Sędzia zapyta najpierw o Pana/ Pani nazwisko i imię, miejsce zamieszkania itp.
- Dodatkowo, zostanie Pan/ Pani poproszony/-a o złożenie przyrzeczenia, że będzie Pan/ Pani zeznawać prawdę. Na pytanie sędziego odpowie Pan/ Pani: "Przyrzekam uroczystość, na mój honor i sumienie, że będę mówić szczerą prawdę" ["Det forsikrer jeg på ære og samvittighet."]
- Oskarżony/-a jest obecny/-a podczas gdy Pan/ Pani składa zeznanie. Jeżeli uważa Pan/ Pani, że jest to bardzo nieprzyjemne, może Pan/ Pani skontaktować się z oskarżycielem publicznym na kilka dni przed rozpoczęciem rozprawy i opowiedzieć o tym. W niektórych przypadkach sędzia może postanowić, że oskarżony/-a ma siedzieć w innym miejscu, lub że ma on/ ona opuścić salę sądową podczas, gdy będzie Pan/ Pani składać zeznanie. Pańskie zeznanie zostanie zreferowane oskarżonemu/-ej kiedy wróci on/ ona na salę sądową.
- Otrzyma Pan/ Pani pytania, najpierw od oskarżyciela publicznego, a następnie od obrońcy. Sędzia i tawnicy mają również prawo do zadawania Panu/ Pani pytań.
- Zaleca się mówić głośno i wyraźnie, i złożyć zeznanie jak najbardziej spójne chronologicznie. Należy w miarę możliwości spróbować podać wszystkie szczegóły, które mogą mieć znaczenie dla sprawy.
- Ma Pan/ Pani złożyć ustne zeznanie, a nie odczytać zeznanie pisemne, które ewentualnie ma Pan/ Pani przy sobie. Może Pan/ Pani jednak powiedzieć sędziemu, że zanotował/-a Pan/ Pani kilka kluczowych słów i poprosić o pozwolenie na użycie ich dla odświeżenia pamięci.
- Prosimy zwrócić uwagę na to, że oskarżony/-a, oskarżyciel publiczny i obrońca przeczytali dokumenty policyjne. Oskarżony/-a wie przeto również, co Pan/ Pani zeznał/-a na policji. Natomiast ci trzej sędziowie nie znają treści dokumentów policyjnych i dlatego nie wiedzą oni, co Pan/ Pani wcześniej zeznał/-a na policji.
- Publiczność ma prawo być obecna podczas rozprawy, jeżeli nie zarządził, że rozprawa odbywa się przy drzwiach zamkniętych.

- W wyjątkowych przypadkach sąd może postanowić, że świadek może być przesłuchany na odległość, to jest złożyć zeznanie przez telefon lub przy pomocy transmisji wideo.

SPECJALNIE NA TEMAT ŚWIADKÓW, KTÓRZY RÓWNOCZEŚNIE SĄ OSOBAMI POSZKODOWANYMI W DANEJ SPRAWIE

Osoba, która była narażona na czyn karalny, nazywana jest poszkodowanym/-ą w sprawie karnej.

Poszkodowany/-a i osoby osierocone w danej sprawie mają prawo być obecne na rozprawie sądowej.

Poszkodowany/-a, który ma adwokata pomocniczego mianowanego przez sąd, może normalnie złożyć zeznanie przed oskarżonym/-ą i dlatego powinien/-a on/ ona stawić się na początek rozprawy. Policja opracowała broszurę pod tytułem: „Uprawnienia osób poszkodowanych i osieroconych” ("Fornærmedes og etterlattes rettigheter"). Broszurę tą można otrzymać u policji.

PO ZŁOŻENIU ZEZNAŃ W CHARAKTERZE ŚWIADKA

Po złożeniu zeznania może Pan/ Pani być obecny/-a i przystuchiwać się reszcie rozprawy, jeżeli Pan/ Pani tego pragnie. Pozostała część rozprawy obejmuje ewentualne zeznania innych świadków, przedłożenie dowodów pisemnych i końcową mowę oskarżycielską i obrończą.

POKRYCIE WYDATKÓW

Świadkowie w sprawach karnych mają normalnie prawo do otrzymania zwrotu kosztów podróży i wydatki diet zgodnie z aktualnymi norweskimi stawkami dofinansowania kosztów podróży („Statens reiseregulativ”). Sąd poinformuje Pana/ Panią o Pańskim prawie do otrzymania pokrycia konkretnych wydatków.

Jeżeli utracił/-a Pan/ Pani wynagrodzenie za pracę w następstwie składania zeznań w sądzie, to sąd może przyznać Panu/ Pani pokrycie tej straty. Musi Pan/ Pani przedłożyć pisemną dokumentację takiej straty, na przykład w postaci zaświadczenia od pracodawcy. Należy również przedłożyć kartę podatkową. Formularz roszczenia o zwrot utraconego wynagrodzenia za pracę można otrzymać w sądzie.

Pokrycie kosztów podróży i odszkodowanie za utracone wynagrodzenie za pracę nie będą normalnie wypłacane w sądzie, ale będą one przekazane na Pańskie konto bankowe.

W niektórych przypadkach sąd może postanowić, że również osoba towarzysząca świadkowi może otrzymać pokrycie wydatków w taki sam sposób, jak świadek. Jest to możliwe, jeżeli świadek potrzebuje osoby towarzyszącej z powodu niesprawności ruchowej, choroby, wieku, innej ułomności, lub z innych szczególnych powodów.

DALSZE INFORMACJE

Prosimy sprawdzić w portalu internetowym www.domstol.no. Znajdzie tam Pan/ Pani również linki do strony internetowej miejscowego sądu, do którego został/-a Pan/ Pani wezwany/-a. Znajdzie Pan/ Pani tam również praktyczne informacje o gmachu sądu i stawieniu się w sądzie. Prosimy również sprawdzić w portalu internetowym www.politi.no.